Lietas Nr. 133029215
Lietas arhīva Nr. 104AA-0843-15/31

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2015.gada 3.decembrī

Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:
tiesnese I.Jansone,
tiesneses L.Kuzmane un Ā.Ždanova,
rakstveida procesā apelācijas kārtībā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par /pers. D/, personas kods /personas kods/, saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149^7. panta astotās daļas sakarā ar /pers. D/ iesniegto apelācijas sūdzību par Rīgas rajona tiesas 2015.gada 11.augusta spriedumu,

Aprakstošā daļa

[1] 2014.gada 12.novembrī Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes Satiksmes administratīvo pārkāpumu izskatīšanas biroja Meklēšanas nodaļas vecākā inspektore sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.PC063294 par to, ka 2014.gada 3.augustā plkst.23.00, Rīgā, /pers. D/ (turpmāk arī - Sūdzības iesniedzējs) vadīja transportlīdzekli Hyundai 130, ar valsts reģistrācijas numuru /TL numurs/, pa Satekles ielas trotuāru gar /adrese/ namu Nr.2 no Elizabetes ielas puses virzienā uz /adrese/ radot bīstamu un traucējošu situāciju pretim pa trotuāru braucošajam velosipēda vadītājam /pers. E/, tādā veidā pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu (turpmāk - CSN) 10., 111.punktu.

Atbildība par šo pārkāpumu paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk - LAPK) $149.^7$panta astotajā daļā.

[2] Ar Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes Satiksmes administratīvo pārkāpuma izskatīšanas biroja Meklēšanas nodaļas galvenā inspektora 2014.gada 15.decembra lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā Nr. PC063294 (turpmāk arī – Sākotnējais lēmums), Sūdzības iesniedzējs sodīts ar naudas sodu 55 EUR apmērā.

[3] Ar Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes priekšnieka vietnieka 2015.gada 13.marta lēmumu Nr.586 (turpmāk arī – Lēmums) atcelts Sākotnējais lēmums, /pers. D/ saukts pie administratīvās atbildības par CSN 111.punkta prasību pārkāpumu un, saskaņā ar LAPK 149^7.panta astoto daļu, piemērots /pers. D/ naudas sods 55 euro apmērā.

[4] Rīgas rajona tiesā 2015.gada 13.aprīlī saņemta /pers. D/ sūdzība par Lēmuma atcelšanu.

[5] Ar Rīgas rajona tiesas 2015.gada 11.augusta spriedumu atstāts negrozīts Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Kārtības policijas pārvaldes 2015.gada 13.marta lēmums Nr.586 un /pers. D/ sūdzību noraidīta.

[5.1] Tiesa, pārbaudījusi Iestādes lēmuma motivāciju, atzinusi, ka tā ir pareiza un pilnībā pietiekama.

Proti, Iestāde, izvērtējot konkrētās lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, pamatoti atzina, ka Sūdzības iesniedzējs pamatoti saukts pie administratīvās atbildības par $149.^7$panta astotajā daļā minēto administratīvo pārkāpumu.

Administratīvā pārkāpuma protokols un Iestādes lēmums pieņemts likumīgi un pamatoti. Lēmums atbilst LAPK noteikumiem, izdots ievērojot procesuālos un formālos priekšnoteikumus un materiālo tiesību normas, tādēļ tiesai nav pamata to atcelt.

Tiesa, atbilstoši LAPK $289.^{13}$panta trešajai daļai pievienojās Iestādes motivācijai.

Par Sūdzības iesniedzēja norādītajiem argumentiem tiesa papildus norādījusi sekojošo.

Tiesa nevērtē Sūdzības iesniedzēja argumentus sūdzības iesniegšanas termiņa atjaunošanai, jo tiesa konstatē, ka Sūdzības iesniedzējs sūdzību ir iesniedzis likumā noteiktajā termiņā. Proti, saskaņā ar Paziņošanas likuma 8.panta ceturto daļu dokuments ir paziņots septītajā dienā pēc tā nodošanas pastā. No lietas materiāliem pievienotā pastā nodoto reģistrēto sūtījumu saraksta redzams, ka Sūdzības iesniedzējam pasta sūtījums ar Lēmumu nodots pasta nodaļā 2015.gada 16.martā. Līdz ar to uzskatāms, ka Sūdzības iesniedzējs Lēmumu saņēma 2015.gada 23.martā. Ņemot vērā, ka 2015.gada 3. un 6.aprīlī bija brīvdienas, pēdējā sūdzības iesniegšanas diena bija 2015.gada 8.aprīlis. Sūdzības iesniedzēja sūdzība iestādē reģistrēta 2015.gada 7.aprīlī, kas redzams pēc reģistrācijas zīmoga nospieduma uz sūdzības.

LAPK 149.^{7}panta astotā daļa nosaka administratīvo atbildību par braukšanu pa ietvēm, gājēju ceļiem, velosipēdu ceļiem vai citām vietām (sadalošām joslām, ceļa nomalēm, apstādījumiem u.tml.), kas nav paredzētas transportlīdzekļu braukšanai.

Tādējādi, lai Sūdzības iesniedzēju varētu saukt pie administratīvās atbildības par administratīvo pārkāpumu, kas paredzēts LAPK 149.^{7}panta astotajā daļā, jākonstatē, ka viņš Transportlīdzekli vadīja pa ietvi, gājēju ceļu, velosipēdu ceļu vai citu vietu, kas nav paredzēta transportlīdzekļu braukšanai.

CSN 111.punkts noteic, ka pa ietvēm, gājēju ceļiem, velosipēdu ceļiem, kā arī gājēju un velosipēdu ceļiem mehāniskajiem transportlīdzekļiem braukt aizliegts, izņemot ceļu uzturēšanas un komunālo dienestu (piemēram, elektroapgādes, siltumapgādes) transportlīdzekļus, ja tie veic ceļu uzturēšanas, remonta vai avārijas seku likvidēšanas darbus un specializētos tūristu transportlīdzekļus (izņemot pa ietvēm). Pašvaldības ar attiecīgu lēmumu ir tiesīgas noteikt laikposmu, kad pa šiem ceļiem atļauts braukt un stāvēt (tai skaitā stāvēšanas ilgumu) transportlīdzekļiem, kas apkalpo tirdzniecības vai citus uzņēmumus, veic ar īpašumu apsaimniekošanu saistītus darbus (piemēram, pieved preces, būvmateriālus) objektos, kas atrodas tieši pie šiem ceļiem, ja nav citu piebraukšanas iespēju, netiek traucēta gājēju pārvietošanās un attiecīgo transportlīdzekļu pilna masa nepārsniedz 5 t.

Tiesa secinājusi, ka lietā nav strīda par to, ka Sūdzības iesniedzējs vadīja transportlīdzekli protokolā norādītajā vietā, laikā un apstākļos.

Lietā ir strīds par to, vai uz Sūdzības iesniedzēju attiecas CSN 111.punktā norādītie izņēmumi, ņemot vērā, ka viņš, pildot apsarga pienākumus, brauca ar apsardzes automašīnu.

Saskaņā ar LAPK 243.panta pirmo daļu pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuri fakti, uz kuru pamata institūcijas (amatpersonas) likumā noteiktajā kārtībā nosaka administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību, pie administratīvās atbildības sauktās personas vainu un citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā.

LAPK 243.panta astotā daļa noteic, ka pierādījuma ticamība ir kādas ziņas patiesuma konstatēšanas pakāpe. To, cik ticamas ir pierādīšanā izmantojamās ziņas par faktiem, izvērtē, aplūkojot visus administratīvā pārkāpuma lietvedības laikā iegūtos faktus vai ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā. Nevienam no pierādījumiem nav iepriekš noteikta augstāka ticamības pakāpe attiecībā pret pārējiem pierādījumiem.

Likums noteic, ka šos faktus konstatē ar protokolu par administratīvo pārkāpumu, ar administratīvā pārkāpuma vietas apskates protokolu, ar tās personas paskaidrojumiem, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ar cietušā un liecinieku liecībām, citu personu paskaidrojumiem, ar eksperta atzinumu, ar lietiskajiem pierādījumiem, ar protokolu par priekšmetu un dokumentu izņemšanu, kā arī ar citiem dokumentiem, kā arī pārkāpumus fiksējošiem tehniskiem līdzekļiem.

No /pers. E/ 2014.gada 4.augusta paskaidrojuma izriet, ka viņš pārvietojās gar TC „/Nosaukums B/" ieeju, gar kuru brauca apsardzes mašīna, kas viņu notrieca, jo viņš nepaguva no tās izvairīties. Apsardzes automašīna pārvietojās pa trotuāru, tādēļ gājēji muka pa malām. Automašīnas vadītājs nesniedza palīdzību, draudēja, rezultātā /pers. E/ tika nogādāts policijā;

No Sūdzības iesniedzēja 2014.gada 4.augusta paskaidrojuma izriet, ka pārdzina dienesta automašīnu no stāvvietas uz posteņa vietu, pretim brauca velosipēdists, kas lika nojaust, ka nelaidīs garām. Sūdzības iesniedzējs apstājās, velosipēdists piebrauca tuvāk un pēc bremzēšanas nokrita. Ar velosipēdistu izcēlās konflikts, tika izsaukta policija, un velosipēdists tika nogādāts policijas iecirknī;

No /pers. E/ 2014.gada 11.augusta iesnieguma protokola izriet, ka CSNg 2014.gada 3.augustā, kas notika /adrese/, pie TC „/Nosaukums B/", /pers. E/ guva miesas bojājumus, jo automašīna viņu notrieca uz ietves, pie TC „/Nosaukums B/" ieejas, kur paredzēts pārvietoties tikai gājējiem;

No /pers. E/ 2014.gada 29.augusta iesnieguma protokola izriet, ka viņš vadīja velosipēdu un, izvairoties no pretim braucošās automašīnas, netika galā ar divriteņa vadību, kā rezultātā nokrita. Saskares ar automašīnu nebija;

No Sūdzības iesniedzēja 2014.gada 11.augusta paskaidrojuma izriet, ka darba pienākumu ietvaros, dienesta automašīna katru vakaru tiek pārdzīta no stāvvietas uz posteni. Arī notikuma dienā bija tikko izdzinis automašīnu no stāvvietas un nogriezies uz trotuāra. Automašīna bija trafareta, ar ieslēgtām bākugunīm, brauca ar ātrumu apmēram 10 km/h. Izgriezies uz trotuāra, pamanīja pretim braucošu apmēram 40 m attālumā, nekoordinētu velosipēdistu. Apstājās, velosipēdists piebrauca blakus, strauji nobremzēja un nokrita uz mašīnas pusi. Saskares mašīnai ar velosipēdu nebija, redzamu miesas bojājumu velosipēdistam nebija. Velosipēdista rupjās un agresīvās uzvedības dēļ tika izsaukta policija;

No VP RRP SAPIB 2014.gada 1.septembra lēmuma izriet, ka par minēto CSNg netika ierosināts kriminālprocess;

No pieprasījuma VSIA „Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīca" redzams, ka tika izprasītas ziņas par velosipēda vadītāju /pers. E/. Otrajā pieprasījuma rindkopā kā velosipēda vadītājs norādīts /pers. D/, personas kods /personas kods/, kas ir /pers. E/ personas kods, kas redzams no lietas materiāliem;

No lietas materiāliem pievienotā CD ieraksta redzams, ka apsardzes automašīna, kam ieslēgtas mirgojošas bākugunis, veicot kreiso pagriezienu, uzbrauc uz ietves un turpina kustību pa ietvi, savukārt pretim braucošais velosipēdists, mēģinot apbraukt apsardzes automašīnu, nokrīt no velosipēda pie automobiļa priekšējā kreisā riteņa.

Izvērtējot augstākminētos pierādījumus to kopsakarībā ar lietas materiāliem kopumā tiesa konstatējusi, ka Sūdzības iesniedzējs pārvietojās ar apsardzes automašīnu vietā, kur tas aizliegts ar CSN 111.punktu, t.i., pa trotuāru.

Sūdzības iesniedzējs norāda, ka lieta izbeidzama, pamatojoties uz LAPK 239.panta 8.punktu, jo Iestāde nav ievērojusi dubultās sodāmības nepieļaujamības principu. Tas izpaudies tādējādi, ka Iestāde, atceļot vienu lēmumu par CSN 10.punkta prasību pārkāpumu, pieņēma otru, Sūdzības iesniedzējam nelabvēlīgu, lēmumu par CSN 111.punkta pārkāpumu.

LAPK 239.panta pirmās daļas 8.punkts noteic, ka, ja par to pašu faktu attiecībā uz personu, kuru sauc pie

administratīvās atbildības, jau ir kompetentas institūcijas (amatpersonas) lēmums par administratīvā soda uzlikšanu vai neatcelts lēmums par administratīvā pārkāpuma lietas izbeigšanu, kā arī ja par šo faktu ir uzsākts kriminālprocess, iesāktā administratīvā pārkāpuma lietvedība jāizbeidz.

Tiesa nav konstatējusi nevienu no apstākļiem, kas norādīti LAPK 239.panta pirmās daļas 8.punktā, kas būtu par pamatu administratīvās lietvedības izbeigšanai. Tiesa norādījusi, ka minētajā tiesību normā jēdziens „lēmums par administratīvā soda uzlikšanu vai neatcelts lēmums par administratīvā pārkāpuma lietas izbeigšanu" attiecas uz citu lietvedību, nevis lēmumiem vienas lietas ietvaros, jo saskaņā ar LAPK 287.panta pirmās daļas 4.punktu sūdzību izskatošā iestāde, t.sk. atceļ lēmumu pilnībā vai tā daļā un pieņem jaunu lēmumu, ar kuru konstatē personas vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā un uzliek sodu. Bet jēdziens „personai nelabvēlīgāks lēmums" nozīmē sodīt par smagāku pārkāpumu nekā ar iepriekšējo nolēmumu vai piemērojot bargāku sodu vai lielāku soda apmēru.

Konkrētajā gadījumā Sūdzības iesniedzējs netiek sodīts nedz par smagāku, nedz par vairākiem pārkāpumiem kā ar iepriekšējo lēmumu, kuru viņš pārsūdzēja.

Tiesa uzskatījusi, ka iestāde, izskatot Sūdzības iesniedzēja sūdzību, ir ņēmusi vērā dubultās sodāmības nepieļaujamības principu, jo no vieniem un tiem pašiem faktiskajiem apstākļiem, atšķirībā no pirmā nolēmuma administratīvā pārkāpuma lietā, Lēmumā tika konstatēts, ka Sūdzības iesniedzējs neievēroja tikai vienus CSN punktu, nevis divus.

Kriminālprocess par notikušo CSNg nav ierosināts, ko pierāda lietas materiāliem pievienotais VP RRP SAPIB 2014.gada 1.septembra lēmums par atteikšanos uzsākt kriminālprocesu.

Līdz ar to minētie Sūdzības iesniedzēja iebildumi ir nepamatoti. Kā arī, ņemot vērā minēto, tiesa nevērtē Eiropas Savienības tiesas 2007.gada 18.jūlija spriedumu lietā C-367/05, uz kuru atsaucies Sūdzības iesniedzējs, jo katrā lietā ir atšķirīgi faktiskie apstākļi, un katrai lietai ir individuāla pieeja.

Sūdzības iesniedzējs norāda, ka viņu nevar saukt pie administratīvās atbildības, pamatojoties uz LAPK 17.pantā minēto.

LAPK 17.pants par galējo nepieciešamību noteic, ka pie administratīvās atbildības nav saucama persona, kaut arī tā izdarījusi šajā kodeksā vai citos normatīvajos aktos, kas nosaka administratīvo atbildību par administratīvajiem pārkāpumiem, paredzētu darbību, ja tā rīkojusies galējās nepieciešamības stāvoklī, tas ir, lai novērstu briesmas, kas draud valsts vai sabiedriskajai kārtībai, īpašumam, pilsoņu tiesībām un brīvībām, noteiktajai pārvaldes kārtībai, ja šīs briesmas konkrētajos apstākļos nav bijis iespējams novērst ar citiem līdzekļiem un ja nodarītais kaitējums ir mazāks nekā novērstais.

Tiesa pilnībā pievienojās Iestādei argumentācijai attiecībā uz to, ka Sūdzības iesniedzēja rīcībā nav konstatēta galējā nepieciešamība. Tiesa norādījusi, ka netika iesniegti papildus pierādījumi, kas atspēkotu iestādes argumentāciju attiecībā uz galējās nepieciešamības neesamību. Līdz ar to tiesa secinājusi, ka uz Sūdzības iesniedzēju nav attiecināms neviens no CSN 111.punktā minētajiem izņēmumiem, kas viņam ļautu pārvietoties pat ar apsardzes automašīnu pa trotuāru.

Līdz ar to minētie Sūdzības iesniedzēja iebildumi ir nepamatoti.

Tiesa, izvērtējusi lietas materiālus kopumā un to savstarpējā saistībā, piekritusi Iestādes secinājumam, ka Sūdzības iesniedzēja rīcībā nav saskatāms CSN 10.punkta prasību pārkāpums, kas iekļauts administratīvā pārkāpuma protokolā Nr.PC063294 un 2014.gada 15.decembra lēmumā Nr.PC063294.

CSN 10.punkts noteic, ka ceļu satiksmes dalībniekiem un citām personām jārīkojas tā, lai neradītu satiksmei bīstamas vai satiksmi traucējošas situācijas un nenodarītu zaudējumus.

Izvērtējot /pers. E/, Sūdzības iesniedzēja paskaidrojumus un CD ar CSNg videoierakstu tiesa secinājusi, ka /pers. E/no velosipēda nokrita tādēļ, ka zaudēja līdzsvaru. Līdz ar to no pārkāpuma faktiskajiem apstākļiem izslēdzams, ka Sūdzības iesniedzējs radīja bīstamu un traucējošu situāciju konkrēti /pers. E/.

Kā vairākkārt atzinusi Eiropas Cilvēktiesību tiesa, no Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas 6.panta izriet tiesas pienākums argumentēt spriedumu, bet tas nav saprotams kā prasība detalizēti atbildēt uz jebkuru argumentu (sk., piemēram, 61.punktu 1994.gada 19.aprīļa spriedumā „Van de Hurk v The Netherlands" (iesnieguma Nr. 16034/90)). Tiesnešiem ir jāuzklausa visi argumenti, bet viņiem nav pienākums detalizēti atrunāt jebkuru iesniegumu vai skaidri atbildēt uz jebkuru paskaidrojumu. Tiesai ir atļauts izvērtēt argumentus, kurus tā uzskata par nozīmīgiem no tiesību viedokļa (sk. Eiropas Cilvēktiesību tiesas komisijas 1986.gada 13.oktobra lēmumu).

Ievērojot minēto, tiesa atsevišķi izvērtēja tikai tos argumentus, kuri tiesas ieskatā ir nozīmīgi no tiesību viedokļa un kas var ietekmēt tiesas spriedumu pēc būtības.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzinusi, ka Sūdzības iesniedzējs pamatoti saukts pie administratīvās atbildības pēc LAPK $149.^{7}$panta astotās daļas.

Lēmums atbilst LAPK noteikumiem, izdots ievērojot procesuālos un formālos priekšnoteikumus un materiālo tiesību normas, tādēļ tiesai nav pamata to atcelt.

Tiesa konstatējusi, ka Iestāde Sūdzības iesniedzējam uzlikusi naudas sodu 55 EUR apmērā.

No LAPK $149.^{7}$panta astotās daļas sankcijas secināms, ka, pastāvot noteiktiem faktiskiem apstākļiem, ir iespējamas tikai viena veida stingri noteiktas tiesiskās sekas, proti, pārkāpējam ir piemērojams naudas sods, kuram likumdevējs noteicis vienu konkrētu apmēru.

Likumdevējs nav piešķīris iestādei tiesības veikt lietderības apsvērumus ar mērķi radīt individuālus lēmumus, līdz ar to iestādei, uzliekot naudas sodu iesniedzējam, lietderības apsvērumi nebija jāizdara, un jāizvērtē personas atbildību mīkstinoši vai pastiprinoši apstākļi, jo šādam vērtējumam lietā nav juridiskas nozīmes.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzinusi, ka Iestādes Lēmums ir pamatots un atstājams negrozīts, bet Sūdzība noraidāma.

[6] Par Rīgas rajona tiesas 2015.gada 11.augusta spriedumu lietā Nr.133029215 /pers. D/ iesniedza apelācijas sūdzību, kurā lūdz to atcelt un lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā izbeigt.

Sūdzībā norāda, ka Administratīvā procesa likuma 2.pants skaidri norāda likuma mērķus, no kuriem būtiskākais ir nodrošināt demokrātiskas, tiesiskas valsts pamatprincipu, it sevišķi cilvēktiesību, ievērošanu konkrētās publiski tiesiskajās attiecībās starp valsti un privātpersonu.

Rīgas rajona tiesa pieņemot šādu spriedumu nav ievērojusi Administratīvā procesa likuma pamatprincipus, jo nav vērtējusi pierādījumus pēc būtības, vien pievienojusies iestādes lēmuma motivācijai.

Norāda, ka darbības, vadot automobili pa ietvi, ir traktējamas kā darbības galējas nepieciešamības gadījumā, t.i.. lai novērstu briesmas, kas draud valsts vai sabiedriskajai kārtībai, īpašumam utml., ja šīs briesmas konkrētajos apstākļos nav bijis iespējams novērst ar citiem līdzekļiem un ja nodarītais kaitējums ir mazāks nekā novērstais. Iestāde kļūdaini secinājusi, ka konkrētajā gadījumā SIA "/Nosaukums A/" veica konkrēta uzņēmuma apsardzes funkciju, nevis rīkojās galējas nepieciešamības apstākļos. Tas neatbilst patiesībai, jo SIA "/Nosaukums A/" izsniegta izziņa var apliecināt, ka no apsargājamā objekta /adrese/ bija saņemts ārkārtas izsaukums. Izziņa nepieciešamības gadījumā tika uzrādīta tiesai tiesas sēdes laikā.

LAPK 17.pants paredz, ka pie administratīvās atbildības nav saucama persona, kaut arī tā izdarījusi šajā kodeksā vai citos normatīvajos aktos, kas nosaka administratīvo atbildību par administratīvajiem pārkāpumiem, paredzētu darbību, ja tā rīkojusies galējās nepieciešamības stāvoklī, tas ir, lai novērstu briesmas, kas draud valsts vai sabiedriskajai kārtībai, īpašumam**,** pilsoņu tiesībām un brīvībām, noteiktajai pārvaldes kārtībai, ja šīs briesmas konkrētajos apstākļos nav bijis iespējams novērst ar citiem līdzekļiem un ja nodarītais kaitējums ir mazāks nekā novērstais.

Krimināltiesību teorijā atzīts, ka galējās nepieciešamības pamatā ir vēlme aizsargāt svarīgas intereses. Galējās nepieciešamības pamatā ir interešu kolīzija. Abas intereses - aizsargājamo un to, kurai nodarīts kaitējums, tiesiski nodrošina likums, bet bezizejas situācijā likums atļauj nodarīt kaitējumu vienai interesei. Mūsdienu krimināltiesību doktrīna un likumdošana atbalsta viedokli, ka ikvienai personai, kas apzinās apdraudējuma esamību, ir tiesības aktīvi aizsargāt svarīgu interesi, pat nodarot kaitējumu citām mazāk svarīgām vērtībām, (skat. A.Judins „Kriminālatbildības izslēdzamības apstākļi" TNA Rīga, 2000., 140 lpp.).

Kā atzīts krimināltiesību teorijā tiesīguma nosacījumi, kas raksturo draudošās briesmas, ir 1) briesmu avots apdraud svarīgas intereses, 2) briesmas ir reālas, 3) briesmas ir tiešas, 4) briesmas nevar novērst, nenodarot kaitējumu citām interesēm. Galējās nepieciešamības tiesīguma nosacījums ir draudošo briesmu objektīva esamība. Draudošo briesmu novēršana parasti var notikt, izmantojot dažādus līdzekļus un paņēmienus. Tomēr persona noteiktā situācijā neredz iespējas glābt nozīmīgo interesi, nenodarot kaitējumu citām svarīgām vērtībām." (turpat, 147 lpp.).

Pastāvot briesmām, personai parasti nav pietiekami laika un iespējas vispusīgi novērtēt situāciju, izvēlēties tādu uzvedības formu, kas visvairāk atbilst apdraudēto interešu aizsardzībai. „Tāpēc bezizejas situācija nav saprotama kā personas uzvedības alternatīvas neesamība, bet kā stāvoklis, kad cilvēks, apzinoties briesmu esamību, nesaskata un konkrētā situācijā nevar saskatīt citus nebīstamos rīcības variantus. Tātad persona ir pamatoti pārliecināta, ka nodarot kaitējumu ar Krimināllikumu aizsargātām interesēm nolūkā aizstāvēt svarīgāko apdraudēto interesi, viņas darbība ir mazāk kaitīga salīdzinājumā ar briesmām, kas apdraud aizsargājamo vērtību".

Tādējādi no galējās nepieciešamības institūta jēgas izriet arī tas, ka tā ir tūlītēja rīcība, aizsargājot aizskartās intereses, kad personai nav laika izvērtēt citus rīcības variantus.

/pers. D/ vadīja SIA /Nosaukums A/trafarētu dienesta automašīnu ar ieslēgtām oranžām, brīdinošām bākugunīm pa t/c /Nosaukums B/ pieguļošo teritoriju, lai to novietotu uz /adrese/, kur tā paredzēta drošības un kārtības prevencijas nodrošināšanai un apsardzes darbinieka pasargāšanai no ārējās iedarbības faktoriem. Apsardzes darbinieks automašīnu vadīja ļoti lēni un ar ieslēgtām brīdinošām bākugunīm, rūpīgi izvērtējot situāciju un neapdraudot apkārtējos cilvēkus, kas redzams arī videonovērošanas kameru ierakstā.

Norāda, ka tiesa, saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 154.panta trešo daļu, nav norādījusi, kādēļ tā vienam pierādījumam devusi priekšroku salīdzinājumā ar citu pierādījumu un atzinusi vienu faktu par pierādītu, bet citu — par nepierādītu. Tiesa motīvu daļā norādījusi, ka tā pilnībā pievienojas iestādes motivācijai un atzīst to par pareizu un pilnībā pietiekamu. Norāda, ka ne protokolā, ne lēmumā /pers. D/ vaina nav konstatēta, jo lietas materiāli nesatur nekādus pierādījumus par /pers. D/ vainu.

Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 239.panta pirmās daļas 1.punktu, lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā nevar uzsākt, bet iesāktā lietvedībā jāizbeidz, ja notikumā nav administratīvā pārkāpuma sastāva, jo nav iegūti pierādījumi, ka /pers. D/ būtu patvaļīgi pārkāpis CSN 111.punkta prasības, jo rīkojās galējās nepieciešamības apstākļos, reaģējot uz izsaukumu.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 292.panta pirmās daļas 7.punktu, norāda, ka lūgumi par pierādījumu vākšanu tiek pieteikti un nepieciešamības gadījumā /pers. D/ iesniegs tiesā darba devēja SIA "/Nosaukums A/" izziņu par to, ka 2014.gada 3.augustā objektā /adrese/, tika saņemts izsaukums un /pers. D/ rīkojās galējas nepieciešamības apstākļos, pildot dienesta pienākumus nevis patvaļīgi pārkāpa CSN 111.punktu. Šie pierādījumi sākotnēji netika iesniegti, jo par svarīgākiem apstākļiem /pers. D/ uzskatīja strīdu ar /pers. E/, kurš apgalvoja, ka /pers. D/ transportlīdzekli minētajos apstākļos vadīja vispārbīstamā veidā, nodarot velosipēdistam miesas bojājumus. Pārējie apstākļi likās mazsvarīgi salīdzinājumā ar iespējamību par kriminālliet as ierosināšanu.

Uzskata, ka 2015.gada 11.augusta spriedums lietā Nr.133029215 ir atceļams un lietvedība administratīvā pārkāpuma

lietā jāizbeidz.

[7] Saskaņā ar Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 289.[20]panta pirmās daļas nosacījumiem, Krimināllietu tiesu kolēģija secina, ka ir pamats apelācijas sūdzības izskatīšanai rakstveida procesā.

M o t ī v u d a ļ a

[8] Izvērtējusi apelācijas sūdzības motīvus, pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesu kolēģija atzīst, ka /pers. D/ sūdzība ir noraidāma, bet Rīgas rajona tiesas tiesneses 2015.gada 11.augusta spriedums atstājams negrozīts.

[9] Saskaņā ar LAPK 289.[13]panta trešo daļu, ja tiesnesis, izskatot sūdzību, atzīst, ka iestādes lēmumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, viņš par sūdzību pieņemtā nolēmuma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas iestādes nolēmuma motivācijai. Šādā gadījumā izvērstāks argumentu izklāsts nav nepieciešams.

[10] Novērtējusi gan pārsūdzēto Spriedumu, gan iestādes Lēmumu, tiesu kolēģija atzīst, ka tajos ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, iestāde un tiesa ir pareizi, vispusīgi un pilnīgi konstatējušas lietas faktiskos apstākļus, novērtējušas lietā esošus un Spriedumā un Lēmumā norādītos pierādījumus un tiesību normas, līdz ar to tiesu kolēģija saskaņā ar LAPK 289.[13] panta trešo daļu pievienojas iestādes un rajona tiesas motivācijai un izvērstāku argumentu izklāstu šajā sakarā nenorāda.

[11] Apelācijas instances tiesā atbilstoši apelācijas sūdzībā izteiktajam lūgumam, ir lemjams jautājums, vai Sūdzības iesniedzējs, izdarot administratīvo pārkāpumu ir rīkojies galējās nepieciešamības stāvoklī.

Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 17.pants noteic, ka pie administratīvās atbildības nav saucama persona, kaut arī tā izdarījusi šajā kodeksā vai citos normatīvajos aktos, kas nosaka administratīvo atbildību par administratīvajiem pārkāpumiem, paredzētu darbību, ja tā rīkojusies galējās nepieciešamības stāvoklī, tas ir, lai novērstu briesmas, kas draud valsts vai sabiedriskajai kārtībai, īpašumam, pilsoņu tiesībām un brīvībām, noteiktajai pārvaldes kārtībai, ja šīs briesmas konkrētajos apstākļos nav bijis iespējams novērst ar citiem līdzekļiem un ja nodarītais kaitējums ir mazāks nekā novērstais.

Krimināllietu tiesu kolēģija pievienojas apelācijas sūdzībā norādītajām atsaucēm no tiesību palīgavota, proti, no A.Judina grāmatas "Krimināltiesību teorijā atzīts, ka galējās nepieciešamības pamatā ir vēlme aizsargāt svarīgas intereses. Galējās nepieciešamības pamatā ir interešu kolīzija. Abas intereses – aizsargājamo un to, kurai nodarīts kaitējums, tiesiski nodrošina likums, bet bezizejas situācijā likums atļauj nodarīt kaitējumu vienai interesei. Mūsdienu krimināltiesību doktrīna un likumdošana atbalsta viedokli, ka ikvienai personai, kas apzinās apdraudējuma esamību, ir tiesības aktīvi aizsargāt svarīgu interesi, pat nodarot kaitējumu citām mazāk svarīgām vērtībām.

Kā atzīts krimināltiesību teorijā tiesīguma nosacījumi, kas raksturo draudošās briesmas, ir 1) briesmu avots apdraud svarīgas intereses, 2) briesmas ir reālas, 3) briesmas ir tiešas, 4) briesmas nevar novērst, nenodarot kaitējumu citām interesēm. Galējās nepieciešamības tiesīguma nosacījums ir draudošo briesmu objektīva esamība.

Draudošo briesmu novēršana parasti var notikt, izmantojot dažādus līdzekļus un paņēmienus. Tomēr persona noteiktā situācijā neredz iespējas glābt nozīmīgo interesi, nenodarot kaitējumu citām svarīgām vērtībām.

Pastāvot briesmām, personai parasti nav pietiekami laika un iespējas vispusīgi novērtēt situāciju, izvēlēties tādu uzvedības formu, kas visvairāk atbilst apdraudēto interešu aizsardzībai. Tāpēc bezizejas situācija nav saprotama kā personas uzvedības alternatīvas neesamība, bet kā stāvoklis, kad cilvēks, apzinoties briesmu esamību, nesaskata un konkrētā situācijā nevar saskatīt citus nebīstamos rīcības variantus. Tātad persona ir pamatoti pārliecināta, ka nodarot kaitējumu ar Krimināllikumu aizsargātām interesēm nolūkā aizstāvēt svarīgāko apdraudēto interesi, viņas darbība ir mazāk kaitīga salīdzinājumā ar briesmām, kas apdraud aizsargājamo vērtību".

Bez tam, tiesu kolēģija piekrīt apelācijas sūdzībā norādītajam, ka tādējādi no galējās nepieciešamības institūta jēgas izriet arī tas, ka tā ir tūlītēja rīcība, aizsargājot aizskartās intereses, kad personai nav laika izvērtēt citus rīcības variantus. Ņemot vērā augstāk minēto, tiesu kolēģija norāda sekojošo.

No lietas materiāliem ir redzams, ka /pers. D/ ir izdarījis LAPK 149[7].panta astotajā daļā paredzēto administratīvo pārkāpumu, veicot savus darba pienākumus apsardzes uzņēmumā SIA "/Nosaukums A/", proti 2014.gada 3.augustā /pers. D/ar savu dienesta transportlīdzekli ir veicis izbraukumu uz apsargājamo objektu /adrese/ no kura ticis saņemts ārkārtas izsaukums. Tāpat no lietas materiāliem, un konkrēti no paša /pers. D/ paskaidrojumiem, kā arī no SIA "/Nosaukums A/" Korporotīvo klientu apsardzes vadītāja /pers. U/ 2015.gada 28.janvāra iesnieguma Valsts policijas Kārtības policijas pārvaldei ir secināms, ka konkrētajā situācijā /pers. D/ automašīnu ir vadījis ļoti lēni un ar ieslēgtām brīdinošām bākugunīm, izvērtējot situāciju, kas, tiesu kolēģijas ieskatā, apstiprinās arī no lietas materiāliem pievienotā videoieraksta.

Izvērtējot iepriekš minēto, tiesu kolēģija secina, ka konkrētā gadījumā iespējams varēja pastāvēt draudošo briesmu objektīva esamība, taču augstāk minētie apstākļi neliecina, ka /pers. D/ nebija laika izvērtēt citus rīcības variantus un kā tā ir bijusi tūlītēja rīcība, lai aizsargātu aizskartās intereses, bez tam, no lietas materiāliem arī nav redzams, kādu iemeslu dēļ ir bijis veikts izsaukums uz augstāk minēto apsargājamo objektu. Līdz ar ko tiesu kolēģija pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā secinātajam, ka sūdzības iesniedzēja rīcībā nav konstatējama galējā nepieciešamība, proti, konkrētā gadījumā Sūdzības iesniedzējs veica uzņēmuma SIA "/Nosaukums A/" apsardzes funkciju, nevis rīkojās galējas nepieciešamības

apstākļos.

[12] Saskaņā ar LAPK 243.panta astoto daļu, pierādījuma ticamība ir kādas ziņas patiesuma konstatēšanas pakāpe. To, cik ticamas ir pierādīšanā izmantojamās ziņas par faktiem, izvērtē, aplūkojot visus administratīvā pārkāpuma lietvedības laikā iegūtos faktus vai ziņas par faktiem kopumā un savstarpējā sakarībā. Nevienam no pierādījumiem nav iepriekš noteikta augstāka ticamības pakāpe attiecībā pret pārējiem pierādījumiem.

[13] Saskaņā ar LAPK 244.pantu, institūcija (amatpersona) pierādījumus novērtē pēc savas iekšējās pārliecības, kas pamatota uz vispusīgi, pilnīgi un objektīvi izpētītiem visiem lietas apstākļiem to kopumā, pēc likuma un tiesiskās apziņas.

[14] LAPK 272.pants paredz, ka institūcijai (amatpersonai) izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, jānoskaidro, vai ir izdarīts administratīvais pārkāpums, vai attiecīgā persona ir vainīga tā izdarīšanā, vai šo personu var saukt pie administratīvās atbildības.

[15] Tiesu kolēģija atzīst, ka lietas materiālos esošie pierādījumi ir pietiekami un atzīstami par pieļaujamiem, lai nešaubīgi apgalvotu, ka sūdzības iesniedzējs ir pamatoti saukts pie administratīvās atbildības pēc LAPK 149^{7}.panta astotās daļas.

Tiesu kolēģija secina, ka sūdzības iesniedzēja vaina administratīvā pārkāpuma izdarīšanā ir pierādīta, vērtējot visus lietā esošos pierādījumus kopumā. Iestāde un pirmās instances tiesa ir vērtējusi lietā esošās ziņas, kas izriet no pārkāpēja paskaidrojumiem, kopsakarā ar citiem pārējiem administratīvās lietas materiāliem un devusi savus secinājumus par to pieļaujamību, ticamību un attiecināmību, kas ir pietiekami, lai novērstu jebkādas šaubas, un tiesu kolēģija pilnībā pievienojas šiem secinājumiem.

Tiesu kolēģija norāda, ka fakts, ka Sūdzības iesniedzējs pauž atšķirīgu viedokli, vērtējot pierādījumus, un nonāk pie citiem secinājumiem, pats par sevi nevar kalpot par pamatu sprieduma atcelšanai.

[16] Tiesu kolēģija, pārbaudījusi administratīvā pārkāpuma lietas materiālus, nekonstatē apstākļus, kuru dēļ Rīgas rajona tiesas 2015.gada 11.augusta spriedums būtu atceļams un administratīvā pārkāpuma lieta izbeidzama.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa $289.^{21}$pantu, $289.^{22}$pantu, $289.^{12}$panta otrās daļas 1.punktu Krimināllietu tiesu kolēģija

n o s p r i e d a

Rīgas rajona tiesas 2015.gada 11.augusta spriedumu atstāt negrozītu, bet /pers. D/ apelācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Sprieduma sastādīšanas un pieejamības diena 2015.gada 3.decembris.

Tiesnese (personiskais paraksts) I.Jansone
Tiesnese (personiskais paraksts) L.Kuzmane
Tiesnese (personiskais paraksts) Ā.Ždanova